

Del contacte virtual a les relacions personals

L'ús de les xarxes socials i altres canals és positiu si facilita una comunicació veritablement humana. Perquè les relacions amb els altres siguin enriquidores i duradores és lògic que al món digital busquem presentar-nos d'una manera coherent amb allò que som.

16/10/2017

Què haig de fer per posseir la benaurança? L'Evangelí de sant Lluc recull aquesta pregunta, que va dirigir un doctor de la llei a Jesucrist. [1] Nostre Senyor va convidar el seu interlocutor que es fixés en el que deien les Escripures, on es troba el manament de l'amor a Déu i al proïsme. *Però ell, volent justificar-se, va dir a Jesús: — I qui són els altres que haig d'estimar?*[2] El mestre va respondre amb la paràbola del bon samarità, que, portada ara a la nostra consideració, ens pot ajudar a ampliar l'horitzó de les relacions personals, com va fer Jesús amb aquell doctor de la Llei, per incloure tots els homes, sense distinció de classes o procedències.

Ser sincerament propers a la gent que ens envolta és un ensenyament que adquireix una especial vigència en la nostra cultura, filtrada per les tecnologies de la comunicació. El Papa Francesc recorre al relat del

bon samarità per assenyalar com aquestes noves realitats s'han de convertir en un autèntic lloc de trobada entre persones, un mitjà per viure la caritat amb els altres: «No n'hi ha prou de passar pels carrers digitals, és a dir, estar simplement connectats: cal que la connexió vagi acompanyada d'una veritable trobada. No podem viure sols, tancats en nosaltres mateixos. Necessitem estimar i ser estimats. Necessitem tendresa».[3]

Actualment, els moments en què entrem en contacte amb parents, amics o col·legues de feina, es multipliquen. Gràcies a les noves tecnologies, la freqüència de la comunicació augmenta: és possible conversar amb algú que viu potser a milers de quilòmetres de distància, i fins i tot compartir-hi imatges i vídeos sobre el que fem en aquell mateix instant. Davant d'aquesta situació, cal que ens preguntem què

s'ha de fer perquè aquests gestos siguin, més que un simple intercanvi d'informació, un mitjà per establir relacions autèntiques, amb sentit cristià.

La identitat a les xarxes

La virtut de la sinceritat és imprescindible en les relacions socials. «Els homes no podrien viure junts si no tinguessin confiança recíproca, és a dir, si no es manifestessin la veritat»,^[4] observa sant Tomàs d'Aquino. Així, per mantenir l'ordre en una comunitat és indispensable que els qui la componen es diguin la veritat: si no fos així, seria difícil emprendre projectes junts o confiar en un líder, per donar alguns exemples. Aquesta sinceritat inclou no només els fets externs (el preu d'un producte, els resultats d'una enquesta, etc.), sinó també la identitat de les mateixes persones involucrades: qui són,

quina és la seva posició a la societat, quina és la història, etc.

Perquè les relacions amb els altres siguin enriquidores i duradores és lògic que al món digital busquem presentar-nos d'una manera coherent amb allò que som. Això implica, per exemple, que la identitat —o “perfil”— que es crea a les xarxes socials reflecteixi la nostra manera de ser i d'actuar. Així, els qui entren en contacte amb nosaltres a la xarxa tenen la confiança que els continguts que compartim corresponen a la vida que portem, i que no utilitzarem aquests mitjans per a finalitats de les quals potser ens avergonyiríem en el món “real”.

És propi de la condició social de l'home que, a mesura que les relacions creixen i maduren —al si d'una família o entre amics—, la sinceritat adquireixi un matís especial: es comuniquen no tant els

fets externs, sinó el que passa en el món interior: s'expressen els propis gustos, estats d'ànim, manera de ser, opinions. I passa a ser fonamental mostrar-se un mateix amb franquesa, sense amagar la mateixa identitat. En el context actual, aquesta manifestació sol basar-se en els recursos que ofereixen les noves tecnologies: un missatge instantani, una publicació en una xarxa social, un correu electrònic. Per aquesta raó, no podem oblidar que, al mateix temps que compartim notícies o opinions, també ens estem donant a conèixer. Així ho assenyalava Benet XVI quan parlava de les xarxes socials: «Les persones que hi participen s'han d'esforçar per ser autèntiques, perquè en aquests espais no es comparteixen tan sols idees i informacions, sinó que, en última instància, són elles mateixes l'objecte de la comunicació».[5]

Protegir les relacions humanes

En l'ambient digital, a més de viure la sinceritat, que porta a no ocultar la mateixa identitat, la prudència empenyerà a conèixer bé l'abast que tenen els aparells i les aplicacions que utilitzem per mantenir el contacte amb els altres, de manera que puguem adoptar un estil comunicatiu adequat al mitjà. El públic que veurà els continguts a la xarxa no sempre serà el mateix, ja que a vegades ens adrecem a familiars, companys, coneguts, membres d'un grup, etc. Alhora, som conscients que les publicacions es poden compartir i, eventualment, assolir una visibilitat molt més àmplia de la inicial (s'ha convertit en una pràctica habitual compartir missatges o fotografies de terceres persones). A vegades, aquest efecte és precisament el que es buscava, per exemple, en informar d'una notícia positiva, o d'iniciatives a les quals val la pena sumar-se. Tanmateix, quan es comparteixen elements que tenen

a veure amb la vida personal, la difusió excessiva ja no resulta tan desitjable. A més, aquests continguts solen deixar rastres en l'entorn digital i, amb certa facilitat, es pot consultar passat un temps, un cop ha canviat el context que ajudava a entendre què es volia dir.

Definir i controlar límits del que és públic i privat no sempre és fàcil a la xarxa. Certament, els proveïdors de serveis són cada vegada més conscients d'aquesta necessitat, i ajuda a estar assabentats de les solucions tècniques disponibles. Tanmateix, això no eximeix de la responsabilitat personal en la gestió de la pròpia informació: les imatges que es comparteixen a la xarxa, els comentaris que es publiquen. Per exemple, una frase que en el llenguatge parlat s'entendria com una broma —pel to de veu, l'expressió del rostre, etc.— a la xarxa podria resultar molesta o rude.

Un missatge escrit potser amb precipitació pot fer perdre el temps als altres, resultar ambigu en relació amb els sentiments que es tenen cap a altres persones i, sense pretendre-ho, podria generar una confusió poc afortunada.

Les noves tecnologies i, més en concret, les xarxes socials estimulen l'usuari a jugar un paper actiu, creant i alimentant contingut. Per això, convé ser especialment prudents a l'hora de compartir elements que s'apropen a la intimitat, pròpia o aliena. No és una qüestió de simple control de la informació. Incumbeix de manera particular al sentit del pudor, que porta a salvaguardar la intimitat pròpia i la dels altres, i reserva aquelles dades personals o familiars que, si posem a l'abast d'altres, poden despertar simplement la curiositat i fomentar la vanitat. Amb autodomini, és bo preguntar-se,

abans de publicar una cosa que impliqui altres persones, si aquestes estarien d'acord a aparèixer en aquest context, o si potser preferirien que determinats esdeveniments o situacions no es mostressin a la xarxa.

Assolir un diàleg autèntic

«El desenvolupament de les xarxes socials requereix un compromís: les persones se senten implicades quan han de construir relacions i trobar amistats, quan busquen respostes a les seves preguntes, o es diverteixen, però també quan se senten estimulades intel·lectualment i comparteixen competències i coneixements».[6] Les xarxes afavoreixen el diàleg i, sovint, l'enriqueixen, ja que pot anar acompanyat d'imatges i textos al·lusius; a més, permeten interactuar amb gent que viu en cultures molt diferents a la pròpia,

en llocs llunyans. Aquesta possibilitat ens situa davant del repte d'establir un diàleg fructífer, conservant la capacitat de reflexió quan la velocitat de les connexions sembla que ens exigeix respostes cada vegada més immediates. Sense voler-ho, podríem afectar el diàleg per no saber esperar i considerar les coses amb més calma.

Com ensenya l'Epístola de sant Jaume, el domini de la llengua és un acte de veritable caritat, ja que descontrolada pot causar danys incalculables: *Mireu com un foc de no res encén un bosc molt gran!*[7] En aquest sentit, pregunta sant Josepmaria: **No saps el mal que pots fer llançant lluny una pedra si tens els ulls embenats?**[8] Si un comentari oral pot tenir un efecte imprevisible, imagina't la cura que cal tenir en l'entorn digital, on tot es pot difondre a una velocitat insospitada? Afirmava Benet XVI:

«Els mitjans de comunicació social necessiten, per tant, el compromís de tots aquells que són conscients del valor del diàleg, del debat raonat (...); de persones que intenten conrear formes de discurs i d'expressió que apel·len a les aspiracions més nobles de qui està implicat en el procés comunicatiu».[9] En aquest context donarem un testimoni cristià si ens entossudim a viure una delicadesa especial, adoptant un estil positiu i respectuós a la xarxa.

Amistat i apostolat a la xarxa

És natural que qui ha rebut el do de la fe la vulgui compartir, amb respecte i sensibilitat, amb qui interactua en l'ambient digital, ja que **hem de conquerir, per a Crist, tot valor humà que sigui noble.**[10] És una conseqüència de l'ésser cristià, que empeny a difondre l'Evangelí a través dels canals que té a la seva disposició. Tanmateix, per

transmetre el missatge cristià, convé conèixer les peculiaritats del mitjà que s'utilitza i com funcionen les relacions que s'hi estableixen. La caritat porta a interessar-se per les persones i ajudar-les a totes, dins i fora de la xarxa, més que enviar missatges religiosos explícits a una llista de contactes.

Qui té prou preparació —també tècnica— pot difondre la fe a través de l'entorn digital. En qualsevol cas, convé atendre sempre l'impacte real que tenen aquests mitjans i evitar perdre energies que es podrien invertir en altres iniciatives de més impacte apostòlic. De fet, hi ha mitjans senzills i eficaços per influir en la societat que estan a l'abast de tothom, com reexpedir alguna notícia o article positiu i escriure missatges a l'autor d'una publicació. Amb aquesta perspectiva, i tenint en compte les circumstàncies personals, sabrem donar la dimensió justa a les

noves tecnologies, mitjançant un ús correcte, virtuós, propi d'un cristià corrent enmig del món.

Les noves tecnologies són un nou canal per expressar l'amistat. En aquesta mesura, també poden contribuir a allò que sant Josep maria anomenava **l'apostolat d'amistat i de confiança**[11] on, **per mitjà del tracte personal, d'una amistat lleial i autèntica, es desperta en els altres la fam de Déu per ajudar-los a descobrir horitzons nous.**[12] De vegades una xarxa social ha estat el mitjà per recuperar el tracte amb un antic company o per mantenir la relació amb algú que ha canviat de residència. Tanmateix, tenim l'experiència que les relacions personals es forgen especialment durant la convivència en el món real, i no podem oblidar que l'apostolat cristià gaudeix especialment del contacte directe, ja que «l'Evangelí ens invita sempre a córrer el risc del

trobament amb el rostre de l'altre, amb la seva presència física que interpel·la, amb el seu dolor i els seus reclams, amb la seva alegria que contagia». [13] El desig sincer de transmetre el tresor de la fe impulsarà els cristians a sortir a la trobada dels altres, en un autèntic tracte apostòlic, que sap servir-se de tots els mitjans que té a l'abast, també els digitals.

R.Valdés

[1] Cf. Lc 10, 25ss.

[2] Lc 10, 29.

[3] Francesc, *Missatge per a la Jornada Mundial de les Comunicacions Socials*, 24-I-2014.

[4] Sant Tomàs, *S. Th.* II-II, q. 109, a. 3 ad 1.

[5] Benet XVI, *Missatge per a la Jornada Mundial de les Comunicacions Socials*, 24-I-2013.

[6] Benet XVI, *Missatge per a la Jornada Mundial de les Comunicacions Socials*, 24-I-2013.

[7] *St 3*, 5.

[8] *Camí*, n. 455.

[9] Benet XVI, *Missatge per a la Jornada Mundial de les Comunicacions Socials*, 24-I-2013.

[10] *Forja*, n. 682.

[11] *Converses*, n. 66.

[12] *És Crist que passa*, n. 149.

[13] Francesc, Exhort. apost. *Evangelii gaudium*, 24-XI-2013, n. 88.

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-ad/article/del-contacte-
virtual-a-les-relacions-personals/](https://opusdei.org/ca-ad/article/del-contacte-virtual-a-les-relacions-personals/)
(04/04/2025)